

Barn- och utbildningsförvaltningen

Plan mot kränkande behandling och diskriminering

Skola: Västerängen

Ansvarig (rektor): Anette Söderberg

Planens giltighetstid: 2023/2024

Upprättad: 2022-10-31

Reviderad: 2023-09-04

Kränkande behandling

Krav som uppställs enligt skollagen (2010:800) avseende plan mot kränkande behandling

Huvudmannen ska enligt 6 kap. 8 § se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av 2 § förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att en plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Även vårdnadshavarna bör göras delaktiga i detta arbete, enligt prop. 2005/06:38, s. 89 f.

Delaktighet

Redogörelse för hur skolan arbetar för att göra eleverna delaktiga i arbetet med planen

Elever på skolans alla stadier svarar på en trygghetsenkät under slutet av vårterminen. I denna enkät behandlas frågor om trygghet, kränkningar samt frågor utifrån de sju diskrimineringsgrunderna. Frågorna har åldersanpassats så att de kan besvaras av alla elever. De yngre eleverna får individuell hjälp av en vuxen på skolan för att säkerställa att vi får ta del av alla elevers åsikter.

I årskurs 7 och 9 får eleverna besvara frågor om bland annat hälsa och trygghet, fritid, om inflytande och demokrati och om hur de ser på framtiden - för dem själva och för världen i stort. Undersökningen, som heter Liv och hälsa ung, genomförs vartannat år i samverkan med länets kommuner och skolor. En del av denna undersökning handlar om elevernas trivsel i skolan.

Håbo kommun har en kommunövergripande enkät som riktas mot elever i årskurs 3-9.

Ovanstående material analyseras av skolans trygghetsgrupp samt av ledningsgruppen. Förslag på åtgärder diskuteras. Trygghetsgruppen består av biträdande rektor, skolkurator samt personal från skolans alla stadier.

Trygghetsgruppen samlar elevrådsrepresentanter för genomgång av enkätsvar. Enkätsvaren visas sedan i klasserna och analyseras av eleverna. Eleverna ger förslag på åtgärder vilka redovisas till representant från trygghetsgruppen. Klasslärare / mentor deltar i diskussionerna. Eleverna ges även möjlighet att ha synpunkter på enkäternas utformning.

Trygghetsvandring sker varje år tillsammans med utvalda elever. Syftet med trygghetsvandring är att upptäcka områden på skolan där elever känner sig otrygga.

Om det framkommer svar i enkäterna som ytterligare behöver undersökas, intervjuas elever för att säkerställa att rätt åtgärder sätts in. Det kan handla om risk att frågor feltolkats eller resultat som behöver undersökas vidare.

Plan mot kränkande behandling och diskriminering revideras. Nya mål och åtgärder skrivs.

Planen visas för eleverna via elevrådsrepresentanter och klasslärare / mentor. Representant(er) från trygghetsgruppen kan delta vid detta tillfälle om behov finns.

Redogörelse för hur skolan arbetar för att göra vårdnadshavare delaktiga i arbetet med planen

Vårdnadshavare delges resultatet av elevenkäten på föräldraråd. De ges möjlighet att diskutera och ge förslag på hur arbetet med planen kan utvecklas. Skolans plan mot kränkande behandling och diskriminering revideras årligen. Rektor informerar vårdnadshavare på föräldraråd och på föräldramöten. Vårdnadshavare kan ta del av planen på skolans hemsida.

Varje år genomför Håbo kommun en enkätundersökning där vårdnadshavare får svara på frågor om barnets skola.

Redogörelse och utvärdering av föregående års plan

Redogörelse av vilka åtgärder som inplanerades i föregående års plan

Förra året planerades;

- åldersövergripande aktiviteter på skolan. Dessa föll väl ut och kommer fortsätta under kommande läsår.

- HBTQI-arbete på skolan. Personal på samtliga stadier har fått grundläggande HBTQI-undervisning av kurator.

- att skolan behöver höja den generella kunskapen om olika funktionshinder och arbeta intensivt med kunskapshöjande aktiviteter både bland elever och personal. För personalen planerades en fortbildningsinsats med hjälp av centrala elevhälsan.

- att vuxennärvaron skulle öka vid skolans identifierade riskområden, platser där eleverna kände sig extra utsatta till exempel i omklädningsrum och entréhallar.

- mobilförbud på alla stadier som ett sätt att minska kränkningar på sociala medier och få ökad studiero. Mobilerna användes på ett sätt som skapade otrygghet.

- att skolpersonal skulle få utbildning i skolans kränkningssystem DF Respons samt utbildning i diskrimineringsgrunderna.

- att ytterligare öka tryggheten på skolan genom att involvera elever i trygghetsarbetet, bland annat genom trygghetsvandringar på skolan.

- att genomföra trygghetsskapande aktiviteter. Arbetslagsledare på samtliga stadier fick i uppgift att leda och organisera detta.

- att högstadieelever tillsammans med skolpersonal håller skolans café öppet under lunchtid. Caféet erbjuder näringsriktiga och lockande lunchalternativ samt rastaktiviteter tex spel och pingis. Trygga elever och roliga aktiviteter minskar antal kränkningar under rasttid.

- att eleverna behöver få tydlig information om vad som händer vid kränkningar. Elever på mellanstadiet och högstadiet behöver få information om konsekvenstrappan. På lågstadiet görs en trivseltavla där man tydliggör konsekvenser när barn kränker varandra.

Redogörelse för hur de planerade åtgärderna i föregående års plan har genomförts

- Åldersövergripande aktiviteter föll väl ut och kommer fortsätta under kommande läsår. Fotbollscuper har genomförts och varit mycket uppskattade.
- HBTQI-arbetet har letts av skolkurator som gett grundläggande utbildning till skolpersonal på samtliga stadier.
- Fortbildningsinsatser för personal från olika stadier har skett av central specialpedagog kring NPF-elever.
- Fortbildning för fritids kring NPF har letts av skolpsykolog.
- Specialpedagog från centrala elevhälsan har tillsammans med fritidspersonal arbetat med lärmiljö.
- Trygghetsveckan vecka 6 har genomförts enligt plan.
- Skoljurist har föreläst om de sju diskrimineringsgrunderna och gett information om kränkningssystemet DF respons.
- Skolans café har varit bemannad av personal och elever från högstadiet, vilket har varit mycket uppskattat.
- Elever har erbjudits olika rastaktiviteter. Högstadiets elever har haft tillgång till idrottshall och musikrum samt kunnat låna spel och pingsracket i cafeterian.
- Eleverna har fått tydlig information om vad som händer när man kränker andra elever. Kränkningar tolereras inte på skolan.
- Trygghetsvandring skedde ej under förra läsåret som planerat.

- Mobilfri skola fungerade inte på högstadiet. Flera elever vägrade att lämna ifrån sig mobiler, det blev konflikter vilka tog upp lektionstid. Vissa elever lurades och hittad på olika sätt för att slippa lämna ifrån sig mobilen. Mobilen behövs för att kunna betala i caféet. Pga. detta provas att mobiler på högstadiet endast lämnas in under lektionstid. Detta kommer utvärderas kontinuerligt.

Utvärdering av genomförda åtgärder

Skolans trygghetsgrupp och ledningsgrupp har deltagit i utvärdering av genomförda åtgärder. Trygghetsgruppen består av biträdande rektor, skolkurator samt personal från skolans alla stadier. Ledningsgruppen består av rektor, biträdande rektor samt skolans specialpedagog.

Årets plan

Kartläggning och nulägesanalys

Vi har identifierat följande risker :

Kränkningar via sociala medier. Västerängsskolan har under några års tid varit en mobilfri skola. Under förra läsåret fick alla elever på skolan lämna in sina mobiler när det kom till skolan på morgonen. Från ht-2023 gäller mobilfri skola med insamling av mobiler under skoltid för elever f-6. För högstadiets elever provas att mobiler lämnas in under lektionstid, men får användas under raster, bland annat för att kunna handla i skolans café. Eleverna påminns kontinuerligt om att mobiltelefonerna ska användas på ett bra sätt och att de ej får användas för att skriva, fota och filma i kränkande syfte.

Det har skett många kränkningar under lågstadiets raster. Vi provar att ha separata förmiddagsraster för eleverna. Årskurs f-1 och årskurs 2-3 går ut på rast vid olika tider. Under lunchrast har de viss tid tillsammans. Personal har tydliggjort ansvarsområden under rasterna för att ha bättre översikt. Styrda aktiviteter tillsammans med personal planeras.

För att minska antalet kränkningar på mellanstadiet har lärarna fått utökat rastvärdskap vilket innebär att lärare är ute mer på rasterna. Styrda aktiviteter erbjuds även på mellanstadiet.

Förr läsåret testade skolan att ha caféet öppet för högstadieeleverna under lunchtid. Skolpersonal och elev(er) från högstadiet höll caféet öppet vilket varit mycket uppskattat och kommer organiseras även läsåret 23-24. Eleverna erbjuds att spela pingis, låna spel, vara i idrottshall och i musikrummet.

Kränkningar sker både i skolan och via sociala medier. Elever bör involveras ännu mer i trygghetsarbetet. Vi utgår från att om trygghet och arbetsro ökar så kommer kränkningar att minska. Utsatta områden på skolan är framförallt omklädningsrum, fotbollsplan, kapprum och vissa platser utomhus. Det sker även kränkningar i form av dåligt språkbruk i klassrummen.

Några elever känner stor risk för att bli kränkta vid förflyttningar i lokalen. Dessa elever identifieras och får stöd av vuxen.

Elever har inte alltid en vuxen i skolan som de känner tillit till och kan prata med. Detta ökar risken för att kränkningar sker och inte upptäcks.

Språkbruk på skolan. Elever berättar att "fula ord" används frekvent på skolan, både i allmänt tal och i form av kränkningar och trakasserier.

Analys av orsakerna till riskerna för kränkande behandling

Orsaker till risker för kränkande behandling på skolan är;

Otrygghet

Relationer vuxna - elever

Relationer skolpersonal - vårdnadshavare (större tillit)

Otillräcklig uppföljning av kränkningsärenden

Mål för det förebyggande arbetet

Västerängsskolans främjande insatser syftar till att stärka respekten för allas lika värde och att eleverna ska lära sig, må bra och utvecklas. Detta arbete

sker kontinuerligt och är en del i det vardagliga arbetet. Målet är att alla ska må bra i skolan. Alla elever har rätt att känna sig delaktiga i undervisningen och bli respekterade för den de är, av både skolkamrater och personal.

Vår skolpersonal bemöter varandra och eleverna på ett varmt och respektfullt sätt. Grupper organiseras så att alla elever kommer till sin rätt. Inga grupper eller klasser delas in efter kön, om det inte finns särskild anledning till detta. Pedagoger ansvarar alltid för indelning vid grupparbeten och klassrumsplaceringar. Vi har närvarande vuxna som äter med barnen. Undervisningen bedrivs så att alla elever utmanas och utvecklas. Elever har inflytande och får regelbundet komma till tals genom elevråd för att skapa en god atmosfär på skolan. Elevers synpunkter tillvaratas genom kontinuerliga samtal med personal och skolledning.

Skolans ordningsregler revideras och är ett stående inslag på klassråd, utvecklingssamtal samt vid föräldramöten. På skolan används böcker, filmer etc. som belyser olika typer av familjebildningar, olika minoriteter, individers olikheter och människors lika värde. Vi strävar efter ett normkritiskt förhållningssätt.

Kurator och skolsköterska arbetar främjande genom återkommande föreläsningar för eleverna, se Håbo kommuns årshjul. Personal planerar och genomför utflykter och friluftsdagar så att alla elever ges förutsättningar att delta. Vi har en aktiv rastverksamhet för låg- och mellanstadielever som erbjuder olika typer av aktiviteter vilket främjar elevernas gemenskap och motverkar utanförskap. Rastvärdar morgonvärdar och kapprumsvärdar finns i skolans verksamhet efter ett särskilt schema. Rastvärdar har gula västar för att eleverna lätt ska hitta en vuxen att vända sig till.

Gemensamma och traditionella högtider/aktiviteter främjar skolans ”vikänsla”. Vi har ett levande värdegrundsarbete på skolan. Elever får diskutera normer, attityder och värden. Vi utgår från HJÄRTAT vilket står för Hjälpsamhet, Jämlikhet, Ärlighet, Respekt, Trygghet och Ansvar. Varje termin ägnar skolpersonal tid för att implementera värdegrunden i verksamheten. Värdegrundsord är uppsatta i klassrum och korridor. Alla vuxna på skolan har ansvar att gripa in om något barn utsätts för kränkning/trakasserier eller är i behov av annat stöd. Skolans elever är allas ansvar.

Det förebyggande arbetet på Västerängsskolan är en del av skolans systematiska kvalitetsarbete och ska involvera alla.

Vi genomför regelbundet olika enkätundersökningar såsom trygghetsenkäter vilka används som underlag för fortsatt arbete för ökad trygghet och trivsel. I trygghetsenkäterna ställs frågor om elevernas upplevelser av trakasserier utifrån de sju diskrimineringsgrunderna samt om sexuella trakasserier. Skolsköterskan utför hälsosamtal i förskoleklass samt i årskurs 2, 4 och 7. Utifrån statistik från hälsosamtalen framkommer elevernas syn på hur de uppfattar skolan, vilket ger oss möjlighet att ytterligare förbättra verksamheten. Kränkningar och trakasserier anmäls i systemet Df Respons där statistik hämtas för att upptäcka i vilka situationer och på vilka platser kränkningar sker. Intervjuer och trygghetsvandringar tillsammans med elever upplyser var på skolan det känns otryggt, vilket medför att åtgärder snabbt kan sättas in för att öka tryggheten. Elevernas upplevelse av trygghet och trivsel tas även upp i samband med utvecklingssamtal samt på föräldraråd. Elevhälsan arbetar med eleverna individuellt/ i grupper/ klassvis när behov uppstår.

I det förebyggande arbetet prioriteras de områden som vi, efter utvärdering av enkäter, hälsosamtal, intervjuer, samtal och trygghetsvandring, anser vara riskområden eller riskfaktorer. Syftet är att avvärja och motverka kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Liksom i det främjande arbetet omfattar våra förebyggande insatser alla de sju diskrimineringsgrunderna.

Trygghetsgruppen på skolan sammanträder varannan vecka. Trygghetsgruppen är sammanställd av biträdande rektor, skolkurator samt representanter från alla stadier på skolan och arbetar med trygghetsskapande aktiviteter, förslag på temadagar, idrotts och kulturella aktiviteter. Trygghetsgruppen stämmer av kränkningsärenden i

DF-respons och diskuterar särskilt svårlösta konflikter. Trygghetsgruppen utformar och genomför skolans trygghetsenkät samt medverkar i planen mot kränkande behandling och diskriminering.

Redogörelse för de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkningar

[10023]

Identifierad risk: Kränkningar på sociala medier under skoltid. Elever fotar och filmar andra utan tillstånd och lägger ut på sociala medier. Elever kränker varandra även via språket i sociala medier under skoltid.

Åtgärdsbeskrivning: Mobilfri skola för alla årskurser. Mobiler lämnas in på morgonen och återfås när eleverna ska gå hem. Undantag ges till elever vid särskilda skäl. Beslut tas av klasslärare/mentor.

Ansvarig för åtgärd: Mette Nyboe-Sandh

Datum för uppföljning: 2023-01-09

Status: Genomförd

; [10024]

Identifierad risk: All skolpersonal ska veta hur man anmäler kränkande behandling i systemet DF respons. Det finns en risk att skolpersonal inte agerar och anmäler kränkningar om de inte är insatta i systemet och inte har fått utbildning i hur man hanterar när man ser eller hör att en elev blivit kränkt.

Åtgärdsbeskrivning: Skoljurist bjuds in och föreläser för personal.

Ansvarig för åtgärd: Mette Nyboe-Sandh

Datum för uppföljning: 2023-01-09

Status: Genomförd

; [10025]

Identifierad risk: Okunskap hos elever vad kränkning och trakasserier innebär. Okunskap om skolan trivselregler.

Åtgärdsbeskrivning: Temavecka "Hjärtat". Alla elever på alla stadier arbetar intensivt en vecka med värdegrundsarbete.

Ansvarig för åtgärd: Mikael Pihl

Datum för uppföljning: 2024-06-01

Status: Planerad

; [10268]

Identifierad risk: Otrygga elever

Åtgärdsbeskrivning: Elever bör involveras ännu mer i trygghetsarbetet

- Elevskyddsombuden leder arbetet med trygghetsvandringar och samarbetar med Trygghetsteamet.

Ansvarig för åtgärd: Mikael Pihl

Datum för uppföljning: 2024-06-01

Status: Planerad

; [10269]

Identifierad risk: Otillräckliga relationer/tillit mellan personal och elever samt mellan elever sinsemellan på lågstadiet och på fritids.

Åtgärdsbeskrivning: Arbeta med trygghetsskapande aktiviteter. Planera upp, genomföra och utvärdera löpande i personalgruppen. Skrivs in i Arbetsplanen.

Ansvarig för åtgärd: Sofie Rosendahl

Datum för uppföljning: 2024-06-01

Status: Planerad

; [10270]

Identifierad risk: Otillräckliga relationer/tillit mellan personal och elever samt mellan elever sinsemellan på mellanstadiet och fritids.

Åtgärdsbeskrivning: Arbeta med trygghetsskapande aktiviteter. Planera upp, genomföra och utvärdera löpande i personalgruppen. Skrivs in i Arbetsplanen.

Ansvarig för åtgärd: Patrik Falkeborn

Datum för uppföljning: 2024-06-01

Status: Planerad

; [10271]

Identifierad risk: Otillräckliga relationer/tillit mellan personal och elever samt mellan elever sinsemellan på högstadiet.

Åtgärdsbeskrivning: Arbeta med trygghetsskapande aktiviteter. Planera upp, genomföra och utvärdera löpande i personalgruppen. Skrivs in i arbetsplanen.

Ansvarig för åtgärd: Olivia Forsberg

Datum för uppföljning: 2024-06-01

Status: Planerad

; [10283]

Identifierad risk: Kränkningar där vuxennärvaro saknas exempelvis då eleverna på högstadiet går till hemköp på lunchrasten.

Åtgärdsbeskrivning: Skolans cafe bör vara öppet varje dag, speciellt under lunchen då många behöver en plats att vara på och en aktivitet. Näringsriktiga men lockande lunchalternativ i cafeet.

Ansvarig för åtgärd: Mikael Pihl

Datum för uppföljning: 2023-12-20

Status: Genomförd

; [10284]

Identifierad risk: Vissa elever på högstadiet har återkommande kränkande beteende mot andra elever.

Åtgärdsbeskrivning: Genomgång och arbete med konsekvenstrappa vid kränkningar.

Ansvarig för åtgärd: Mikael Pihl

Datum för uppföljning: 2023-12-20

Status: Planerad

; [10285]

Identifierad risk: Kränkningar på nätet

Åtgärdsbeskrivning: Samtal om nätet med årskurs 1

Ansvarig för åtgärd: Ammie Morin

Datum för uppföljning: 2023-12-20

Status: Planerad

; [10286]

Identifierad risk: Kränkningar i skolan och på sociala medier

Åtgärdsbeskrivning: Värsta bästa nätet, årskurs 3

Ansvarig för åtgärd: Reetta-Liisa Dalevind

Datum för uppföljning: 2023-12-20

Status: Planerad

; [10287]

Identifierad risk: Kränkningar via språkbruk

Åtgärdsbeskrivning: Språkbruk årskurs 5

Ansvarig för åtgärd: Ammie Morin

Datum för uppföljning: 2024-06-01

Status: Planerad

; [10290]

Identifierad risk: Kränkningar via sociala medier

Åtgärdsbeskrivning: Samtal om nätet via Aktiv Skolas föreläsning för årskurs 4.

Föräldrar ges möjlighet till digital föreläsning.

Ansvarig för åtgärd: Ammie Morin

Datum för uppföljning: 2023-12-20

Status: Genomförd

; [10291]

Identifierad risk: Eleverna känner inte till trygghetsgruppens arbete på lågstadiet.

Åtgärdsbeskrivning: Representant för trygghetsgruppen presenterar sig för klasserna och berättar om trygghetsgruppens arbete. Det finns representanter från lågstadiet, mellanstadiet och högstadiet i trygghetsteamet.

Ansvarig för åtgärd: Johanna Ahlberg Tesch

Datum för uppföljning: 2023-12-20

Status: Planerad

; [10292]

Identifierad risk: Eleverna känner inte till trygghetsgruppens arbete på mellanstadiet.

Åtgärdsbeskrivning: Representant för trygghetsgruppen presenterar sig för klasserna och berättar om trygghetsgruppens arbete. Det finns representanter från lågstadiet, mellanstadiet och högstadiet i trygghetsteamet.

Ansvarig för åtgärd: Patrik Falkeborn

Datum för uppföljning: 2023-12-20

Status: Planerad

; [10293]

Identifierad risk: Eleverna känner inte till trygghetsgruppens arbete på högstadiet.

Åtgärdsbeskrivning: Representant för trygghetsgruppen presenterar sig för klasserna och berättar om trygghetsgruppens arbete. Det finns representanter från lågstadiet, mellanstadiet och högstadiet i trygghetsteamet.

Ansvarig för åtgärd: Susanne Blixt

Datum för uppföljning: 2023-12-20

Status: Planerad

; [10300]

Identifierad risk: Kränkningar och språkbruk på lågstadiet.

Åtgärdsbeskrivning: Lågstadiet gör varje höst en trivseltavla. Den innebär att man tydliggör konsekvenser när barn kränker varandra.

Ansvarig för åtgärd: Sofie Rosendahl

Datum för uppföljning: 2023-12-20

Status: Planerad

; [10301]

Identifierad risk: Kränkningar och språkbruk på lågstadiet.

Åtgärdsbeskrivning: Utökat och tydligt rastvärdskap.

Ansvarig för åtgärd: Patrik Falkeborn

Datum för uppföljning: 2023-12-20

Status: Planerad

; [10302]

Identifierad risk: Kränkningar och språkbruk på mellanstadiets raster.

Åtgärdsbeskrivning: Elevens val på raster där vuxna gör aktiviteter tillsammans med eleverna.

Ansvarig för åtgärd: Patrik Falkeborn

Datum för uppföljning: 2023-12-20

Status: Planerad

; [10303]

Identifierad risk: Kränkningar och språkbruk på mellanstadiet.

Åtgärdsbeskrivning: Gemensam strategi behöver tas fram för att förbättra språkbruket i klassrummet på mellanstadiet.

Ansvarig för åtgärd: Lindy Ali Blomquist

Datum för uppföljning: 2023-12-20

Status: Planerad

; [10304]

Identifierad risk: Kränkningar och språkbruk på högstadiet.

Åtgärdsbeskrivning: Alla elever och vårdnadshavare får tydlig information om konsekvenstrappan.

Ansvarig för åtgärd: Olivia Forsberg

Datum för uppföljning: 2023-12-20

Status: Planerad

; [10453]

Identifierad risk: Kränkningar på lågstadiet mellan elever.

Åtgärdsbeskrivning: Fritids arbetar med vara vänner materialet.

Ansvarig för åtgärd: Johanna Ahlberg Tesch

Datum för uppföljning: 2023-12-20

Status: Planerad

Redovisa rutiner för akuta åtgärder och uppföljande insatser samt redogörelse för hur händelser och åtgärder ska dokumenteras

Barn, elever och vårdnadshavare kan skriftligt och muntligt rapportera upplevd kränkande behandling till skolpersonal och rektor. Anmälan om kränkande behandling görs av skolpersonal i DF Respons. Varje skolpersonal kan göra en sådan anmälan av en händelse där barn eller elev anser sig utsatt för kränkande behandling. Varje skolpersonal har en skyldighet att utgå från barns och elevers berättelser, men även från egna observationer och iakttagelser av beteenden och jargong.

En händelse där barn eller elev anser sig utsatt för kränkande behandling anmäls skyndsamt till rektor. Genom att anmälan görs i DF Respons får huvudmannen en notis om ärendet.

I Håbo kommuns samtliga verksamheter används DF Respons. Det digitala systemet ger stöd i arbetet enligt kommunens gemensamma process för hantering av kränkande behandling, och säkerställer att ingen del i beslut och utredning kan hoppas över eller förbises.

Rektor eller den rektorn utser till utredare ska utreda händelsen. Om det är rektorn som uppges ha kränkt en elev så ska huvudmannen utreda händelsen.

En utredning syftar till att klarlägga huruvida barn eller elev har utsatts för kränkande behandling eller inte, samt vad den eventuella kränkningen bestod av. I utredningen ska säkerställas att det enskilda barnet eller eleven får komma till tals. Vidare ska även andra inblandade få en möjlighet att ge sin bild av det inträffade samt hur de upplever situationen. Allt arbete och samtliga samtal ska dokumenteras i DF Respons.

För det fall utredningen visar att ett barn eller en elev har utsatts för kränkande behandling ska skäliga åtgärder vidtas för att förhindra ytterligare kränkande behandling. Utifrån vad utredningen visar bedöms vilka åtgärder som ska vidtas. Utifrån händelsens karaktär och omständigheter i det enskilda fallet kan en utredning komma att variera i sin omfattning.

Åtgärderna ska följas upp och utvärderas för att se om de har haft önskad effekt. För det fall utvärdering och uppföljning visar att åtgärderna inte har haft önskad effekt ska dessa förändras och intensifieras utifrån vad uppföljning och utvärdering visar.

Ärendet avslutas först när kränkningen har upphört. Det är bara rektor som kan avsluta ett ärende om kränkande behandling i DF Respons.

Håbo kommun har en beslutad och antagen process för arbetet med att förhindra kränkande behandling enligt 6 kap. 10 § skollagen. Processen finns bifogad till detta dokument.

Diskriminering

Krav som uppställs enligt diskrimineringslagen (2008:567) avseende dokumentering av arbetet med aktiva åtgärder

Av 3 kap. 20 § framgår att utbildningsanordnaren varje år skriftligen ska dokumentera arbetet med aktiva åtgärder enligt 16 och 18 §§.

Dokumentationen ska innehålla

1. en redogörelse för alla delar av arbetet som det beskrivs i 2 och 3 §§,
2. en redogörelse för de åtgärder som vidtas och planeras enligt 18 §, och
3. en redogörelse för hur samverkansskyldigheten enligt 19 § fullgörs.

Aktiva åtgärder är enligt 3 kap. 1 § ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Av 3 kap. 16 § framgår att utbildningsanordnaren inom ramen för sin verksamhet ska bedriva ett arbete med aktiva åtgärder på det sätt som anges i 2 och 3 §§.

I 3 kap. 18 § står det att utbildningsanordnaren ska ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier. Utbildningsanordnaren ska följa upp och utvärdera de riktlinjer och rutiner som finns enligt första stycket.

I 3 kap. 2 § förklaras att arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att

1. undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3. Lag (2016:828).

Av 3 kap. 3 § framgår att arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande och att åtgärder ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt.

I arbetet med aktiva åtgärder ska utbildningsanordnaren enligt 3 kap 19 § samverka med dem som deltar i sådan utbildning som avses i 15 § (barn, elever, studenter) och med anställda i verksamheten.

Samverkan

Redogörelse för hur skolan arbetar med samverkan

Elever på alla skolans stadier svarar på en trygghetsenkät under slutet av vårterminen. I denna enkät behandlas frågor om trygghet, kränkningar samt frågor utifrån de sju diskrimineringsgrunderna. Frågorna har åldersanpassats så att de kan besvaras av alla elever. De yngre eleverna får individuell hjälp av en vuxen för att säkerställa att vi får ta del av alla elevers åsikter.

Ovanstående material analyseras av skolans trygghetsgrupp samt av ledningsgruppen. Förslag på åtgärder diskuteras. Trygghetsgruppen består av biträdande rektor, skolkurator samt personal från skolans alla stadier.

Rektor samlar elevrådsrepresentanter för genomgång av enkätsvar. Enkätsvaren visas sedan i klasserna och analyseras av eleverna. Eleverna ger förslag på åtgärder vilka redovisas till rektor. Klasslärare / mentor deltar i diskussionerna.

Trygghetsvandring sker varje år tillsammans med utvalda elever. Syftet med trygghetsvandring är att upptäcka områden på skolan där elever känner sig otrygga.

Om det framkommer svar i enkäten som ytterligare behöver undersökas, intervjuas elever för att säkerställa att rätt åtgärder sätts in. Det kan handla om risk att frågor feltolkats eller mycket förvånade resultat som behöver undersökas vidare.

Plan mot kränkande behandling och diskriminering uppdateras. Nya mål och åtgärder skrivs ner.

Planen visas för eleverna via elevrådsrepresentanter och klasslärare / mentor.

Redogörelse av verksamhetens löpande arbete med aktiva åtgärder

Redogörelse av undersökningen om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten

Sexuella trakasserier

3. Stor

Kommentar risk sexuella trakasserier

I enkätundersökning vt-2022 ställdes frågan angående sexuella trakasserier på följande sätt:

"På den här skolan förekommer sexuella trakasserier"

Eleverna svarade följande;

Lågstadiet:

Ja/ibland: 28 %

Nej: 72 %

Mellanstadiet:

Ja/ibland: 38 %

Nej: 62 %

Högstadiet:

Ja/ibland: 27 %

Nej: 73 %

Ny enkät kommer delas ut till eleverna under september 2023.

Trakasserier

3. Stor

Kommentar risk trakasserier

Trakasserier, dvs kränkningar som har att göra med någon av de sju diskriminerings-grunderna anses vara stor.

Diskriminering på grund av etnisk tillhörighet

2. Liten

Kommentar risk diskriminering på grund av etnisk tillhörighet

Vi har analyserat enkäter och pratat med elever och anser att det är liten risk för att elever diskrimineras på Västerängsskolan p.g.a. etnisk tillhörighet. Alla elever är välkomna till Västerängsskolan oavsett etnisk bakgrund. Alla elever ska ha samma möjligheter till utbildning och få ett gott bemötande. Personal upplever att vissa elever skulle gynnas av mer språkstöd.

Diskriminering på grund av ålder

1. Mycket liten

Kommentar risk diskriminering på grund av ålder

I enkätsvar framkommer att yngre elever anser att de diskrimineras p.g.a. ålder. Yngre barn vill ha samma regler som de äldre barnen och upplever det

orättvist att de äldre barnen har mer "frihet under ansvar". Skolpersonal och vårdnadshavare anser dock att dessa regler utifrån barns ålder är till för alla barn bästa med fokus på alla barns trygghet i skolan. Vi bedömer därför att risken att diskrimineras i skolan pga. ålder är mycket liten.

Diskriminering på grund av funktionsnedsättning

3. Stor

Kommentar risk diskriminering på grund av funktionsnedsättning

Elever upplever att de inte får det stöd de behöver p.g.a. funktionsnedsättning. Många elever med NPF-diagnos är i behov av "lugna platser för återhämtning", grupprum och ökat individuellt stöd. Elever berättar att skolpersonal inte har tillräcklig kunskap om neuropsykiatriska diagnoser och kan känna sig orättvist behandlade.

Västerängsskolan har en språkklass. Elever i språkklass har tillhörighet i "storklass" och deltar utifrån behov. Ökad kunskap kring språkstörning behövs för personal och elever.

Elever som läser enligt grundsärskolans läroplan riskerar att inte få rätt stöd då viss personal har bristfällig kunskap om intellektuella funktionsnedsättningar.

Diskriminering på grund av religion/trosuppfattning

2. Liten

Kommentar risk diskriminering på grund av religion/trosuppfattning

På Västerängsskolan får man ha den trosuppfattning man själv önskar. Skolan anpassar undervisning och aktiviteter så att alla känner sig inkluderade.

Diskriminering på grund av sexuell läggning

2. Liten

Kommentar risk diskriminering på grund av sexuell läggning

Heteronormen råder i skolan, men ingen elev har uppgivit att hen diskrimineras pga. sin sexuella läggning. Elever kan dock känna sig osäkra och otrygga i skolan och pga. detta inte våga visa sin sexuella läggning om den strider mot heteronormen. Klimatet på skolan har dock blivit öppnare och flera elever är öppna med sin sexuella läggning.

Diskriminering på grund av könsöverskridande identitet/uttryck

2. Liten

Kommentar risk diskriminering på grund av könsöverskridande identitet/uttryck

Ingen elev har uppgett att hen blivit diskriminerad p.g.a. könsöverskridande identitet/uttryck.

Diskriminering på grund av kön

3. Stor

Kommentar risk diskriminering på grund av kön

Elever uttrycker att de behandlas olika p.g.a. kön. Vi behöver utreda detta mer noggrant för att kunna sätta in åtgärder. En åtgärd är således förnyad undersökning för att få reda på i vilka situationer och på vilket sätt eleverna känner att de diskrimineras p.g.a. kön.

Elever som inte definierar sig som hon/han upplever viss diskriminering av skolpersonal som delar in eleverna efter tvåkönsnormen.

Risk för repressalier

3. Stor

Kommentar risk för repressalier

Vi har ej ställt frågan till eleverna om de är rädda för att uttrycka sin åsikt om brister i skolan. Elever besöker rektor och biträdande rektor regelbundet för att framföra klagomål, så risken anses som liten. Om de vore rädda för repressalier skulle de inte frivilligt komma och berätta om saker de är missnöjda med.

2. Liten

Redogörelse av analysen av orsaker till upptäckta risker och hinder

Risker för sexuella trakasserier, trakasserier och diskriminering i verksamheten har uppmärksammats genom elevenkäter, samtal med elever, elevrådsrepresentanter och personal på arbetsplatsträffar. Trakasserier statistikförs i DF respons. Risker har diskuterats i trygghetsgruppen och i stora ledningsgruppen. Problemområden identifieras utifrån analyser och aktiviteter planeras.

Redogörelse av planerade och genomförda åtgärder

[10274]

Identifierad risk: Risk att utsättas för tafsningar och sexuella kommentarer på skolan och via sociala medier.

Åtgärdsbeskrivning: Stopp min kropp årskurs 1

Ansvarig för åtgärd: Ammie Morin

Datum för uppföljning: 2024-06-01

Status: Planerad

; [10275]

Identifierad risk: Tafsningar och sexuella kommentarer och bilder

Åtgärdsbeskrivning: Kurator håller Metooföreläsning årskurs 7 i samband med Metoo-dagen.

Ansvarig för åtgärd: Ammie Morin

Datum för uppföljning: 2023-12-20

Status: Planerad

; [10276]

Identifierad risk: Tafsningar, sexuella kommentarer och nakenbilder på mellanstadiet

Åtgärdsbeskrivning: Uppmärksamma Metoodagen varje höst i alla klasser. Samtal med eleverna om samtyckeslagen.

Ansvarig för åtgärd: Patrik Falkeborn

Datum för uppföljning: 2023-12-20

Status: Planerad

; [10277]

Identifierad risk: Tafsningar, sexuella kommentarer i skolan och på nätet. Högstadiet.

Åtgärdsbeskrivning: Uppmärksamma Metoodagen varje höst i alla klasser. Samtal med eleverna om samtyckeslagen.

Ansvarig för åtgärd: Olivia Forsberg

Datum för uppföljning: 2023-12-20

Status: Planerad

; [10278]

Identifierad risk: Risk att elever känner sig diskriminerade p.g.a. kön när skolpersonal följer heteronormen, delar in elever i tjej- och killgrupper, har tjej- och killsnack, definierar elever som enbart hon eller han.

Åtgärdsbeskrivning: Kurator har föreläst under föregående läsår. Vid behov kan kurator ge ny personal samma utbildning. Rektor ansvarar för att uppmärksamma vilka från personalgruppen som behöver denna grundläggande utbildning.

Ansvarig för åtgärd: Mikael Pihl

Datum för uppföljning: 2024-06-01

Status: Planerad

; [10280]

Identifierad risk: Elever på mellanstadiet med NPF-diagnos riskerar att inte få tillräckligt stöd i skolan. Elever och vårdnadshavare har uttalat att personal inte har tillräcklig kunskap kring NPF och p.g.a. det inte har förståelse.

Åtgärdsbeskrivning: Utbildning för personal.

Ansvarig för åtgärd: Mikael Pihl

Datum för uppföljning: 2024-06-01

Status: Planerad

; [10282]

Identifierad risk: Elever med språkstörning riskerar att inte få den undervisning de har rätt till utifrån sin språkstörningsdiagnos då viss personal har bristfällig utbildning kring språkstörning.

Åtgärdsbeskrivning: Utbildning av personal.

Ansvarig för åtgärd: Mikael Pihl

Datum för uppföljning: 2024-06-01

Status: Planerad

; [10288]

Identifierad risk: Risk för trakasserier utifrån kön, könsöverskridande identitet, sexuell läggning samt sexuella trakasserier

Åtgärdsbeskrivning: Tonårssnack del 1 årskurs 7

Ansvarig för åtgärd: Ammie Morin

Datum för uppföljning: 2024-06-01

Status: Planerad

; [10294]

Identifierad risk: Begränsad förståelse för olikheter. Elever i språkklass kan utsättas av andra elever pga. bristande förståelse.

Åtgärdsbeskrivning: Information till elever i storklass angående olika funktionsnedsättningar. Syftet är att eleverna ska få ökad förståelse för olikheter. Därmed kan kränkningar utifrån funktionshinder minska.

Vad innebär det att ha en funktionsnedsättning och gå i särskild undervisningsgrupp på skolan? Vad behöver eleverna i storklass göra för att det ska fungera bra för eleven?

Personal från språkklass går ut i storklass och informerar. Information till samtliga vårdnadshavare på föräldramöte.

Detta sker i början av varje läsår.

Ansvarig för åtgärd: Susanne Kwick

Datum för uppföljning: 2024-06-01

Status: Planerad

; [10298]

Identifierad risk: Elever som läser enligt grundsärskolans läroplan riskerar att inte få rätt stöd då viss personal har bristfällig kunskap om intellektuella funktionsnedsättningar.

Åtgärdsbeskrivning: Riktad tydlig information till berörd personal kring funktionsnedsättningen och grundsärskolans läroplan.

Ansvarig för åtgärd: Anette Söderberg

Datum för uppföljning: 2024-06-01

Status: Planerad

; [10299]

Identifierad risk: Trakasserier på sociala medier under skoltid. Elever fotar och filmar andra utan tillstånd och lägger ut på sociala medier. Elever trakasserar varandra även via språket i sociala medier under skoltid.

Åtgärdsbeskrivning: Mobilfri skola. Information till elever och vårdnadshavare om skolans regler.

Ansvarig för åtgärd: Anette Söderberg

Datum för uppföljning: 2023-12-20

Status: Planerad

; [10338]

Identifierad risk: Personal har för lite kunskap om NPF vilket kan resultera i att elever med NPF-diagnos inte får det stöd de har rätt till och därmed diskrimineras och även riskerar att trakasseras.

Åtgärdsbeskrivning: Skolpsykolog och skolkurator ansvarar för att ge personal kunskap om NPF-diagnoser och bemötande.

Ansvarig för åtgärd: Mikael Pihl

Datum för uppföljning: 2024-06-01

Status: Genomförd

Redogörelse av uppföljning och utvärdering

Ledningsgruppen och trygghetsgruppen följer upp och utvärderar kontinuerligt de händelser på skolan som anses diskriminerande och planerar åtgärder för att förhindra detta framöver. Rutiner och riktlinjer ses över och revideras vid behov. Rutiner och riktlinjer finns i dokument på skolans "Teams".

Redovisning av riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier

Kränkningsanmälan - rutin att följa (1).pdf [559,22 kB]

Uppföljning och utvärdering verksamhetens riktlinjer och rutiner som finns för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier

Det finns kommungemensamma riktlinjer och rutiner kring diskriminering. Skolan följer skollagen och diskrimineringslagen kring detta. Personal och elever informeras löpande om vad som gäller. Det råder nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier på skolan. Uppföljning och utvärdering sker årsvis.

Definitionen av kränkande behandling och diskriminering

Kränkande behandling

Kränkande behandling: Ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller elevs värdighet.

Diskriminering

Direkt diskriminering: Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering: Att någon missgynnas genom tillämpningen av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer som tillhör en personkrets som omfattas av diskrimineringsgrunderna, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Bristande tillgänglighet: Att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning och som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag eller annan författning och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
- andra omständigheter av betydelse

Trakasserier: Ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier: Ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Instruktioner att diskriminera: Order eller instruktion att diskriminera någon enligt de fem punkterna och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denne åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

De sju diskrimineringsgrunderna

Kön: Att någon är man eller kvinna eller har för avsikt att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

Könsöverskridande identitet eller uttryck: Att någon inte identifierar sig som man eller kvinna eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Etnisk tillhörighet: Nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Religion eller annan trosuppfattning: Det finns ingen definition av detta begrepp i lagstiftningen. I praktiken är det domstolarna som närmare definierar innebörden av begreppet. En sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning omfattas, exempelvis buddism, ateism eller agnosticism vars grunder för åskådning har ett naturligt samband eller är jämförbara med religion. Etiska, filosofiska eller politiska åskådningar faller utanför begreppen.

Funktionsnedsättning: Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Sexuell läggning: Homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning (alla individer anses i princip höra till någon av de tre kategorierna).

Ålder: Uppnådd levnadslängd.